

Incidence embolie plodovou vodou v České republice – dotazníková studie

Pešková K.^{1,3}, Štourač P.^{2–4}, Seidlová D.^{1,3}

¹II. anesteziologicko resuscitační oddělení, Fakultní nemocnice Brno

²Klinika dětské anesteziologie a resuscitace, Fakultní nemocnice Brno

³Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

⁴Ústav simulační medicíny, Lékařská fakulta Masarykovy univerzity, Brno

Cíl studie: Zjištění incidence embolie plodovou vodou v České republice. Sekundárním cílem pak zjištění dostupnosti okamžitého transthorakálního ECHO vyšetření na pracovištích zajišťujících anestezii a intenzivní péči v porodnictví.

Typ studie: Multicentrická dotazníková studie.

Soubor a metoda: Dotazník byl dostupný v online podobě, bylo osloveno všech 87 anesteziologicko-resuscitačních oddělení či klinik, které v České republice fungují při porodnických odděleních. Sběr dat probíhal od září do prosince 2021.

Výsledky: Průzkum se zabýval lety 2018–2020, zúčastnilo se jej 42 pracovišť, na nichž proběhlo 52 % všech porodů, které se uskutečnily v České republice. V těchto letech jsme zachytili celkem 8 případů embolie plodovou vodou, z nichž 7 pacientek přežilo bez trvalých následků, jedna pacientka zemřela. Imunologická diagnostika stavu prováděna nebyla. ECHO bylo k diagnostice použito ve 25 % případů. Interní standard pro postup v případě podezření na embolii plodovou vodou mělo vypracováno 23 % z dotazovaných pracovišť. 50 % pracovišť nemá problém se zajištěním bedside ECHO vyšetření.

Závěr: Incidence embolie plodovou vodou v ČR v letech 2018–2020 byla 1,7 až 6,7/100 000 porodů. O fatální průběh se jednalo v jednom případě z osmi.

Klíčová slova: embolie plodovou vodou, incidence, echokardiografie.

Incidence of amniotic fluid embolism in the Czech Republic – a questionnaire study

Aims of the study: to determine the incidence of amniotic fluid embolism in the Czech Republic and the availability of immediate transthoracic echocardiography (TTE) examination in the departments performing obstetric anesthesia and intensive care. Study type: multicentre questionnaire study.

Methods: All 87 anesthesiology departments performing obstetric anesthesia in the Czech Republic were invited to complete an online questionnaire on the period 2018–2020. The data collection took place from September to December 2021.

Results: 42 departments (collectively responsible for 52% of all births in the Czech Republic) responded to the invitation. In total, 8 cases of amniotic fluid embolism were recorded at these departments over the study period; of these, one patient died and seven survived without permanent sequelae. No immunological diagnostics was performed. Echocardiography was used for diagnosis in 25 % of cases. 23 % of the responding departments do have internal guidelines for the management of suspected amniotic fluid embolism ready and 50 % can provide emergency bedside TTE examination.

Conclusions: The incidence of amniotic fluid embolism in the Czech Republic in 2018–2020 ranged between 1.7 and 6.7/ 100 000 labours in the respective years. In all, eight cases were recorded, one of which was fatal.

Key words: amniotic fluid embolism, incidence, echocardiography.

Úvod

Embolie plodovou vodou (amniotic fluid embolism, AFE) je těžko předvídatelná příhoda související s těhotenstvím, při níž dochází k průniku plodové vody (včetně makroskopických částic i solubilních

složek – prostaglandinů, aktivátorů komplementu, srážecích faktorů) do krevního oběhu matky. Reakce organismu je velmi rychlá – v řádu minut. Důsledkem je v první fázi plicní vazokonstrikce s rozvojem plicní hypertenze a akutního pravostranného srdečního selhání, současně se

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORKY:

MUDr. Klára Pešková, Peskova.Klara@fnbrno.cz

Článek přijat redakcí: 20. 4. 2023; Článek přijat k tisku: 3. 11. 2023

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2023;34(4):147-151